

**Віктор Карнаух – голова учнівської ради ДПТНЗ
„Мукачівський професійний аграрний ліцей ім.
М.Данканича”
Михайло Гопонько – член учнівської ради**

ВІН ЛЮБИВ УКРАЇНУ І СВЯТО ВІРИВ У ПЕРЕМОГУ

„Ми воїни. Не ледарі. Не лежні.
І наше діло праведне й святе.
Бо хто за що, а ми за незалежність.
Отож нам так і важко через те. ”

Ліна Костенко

На кожній людині є відбиток історії. Одних він обпалює гарячим і яскравим світлом, на інших – ледь помітний, але існує він у всіх. Історія навколо нас бурхливо кипить і палає величезною ватрою життя, а кожен із нас додає до неї полум'я і підкидає хмиз. Різниця лише в тому, що людина робить це в залежності від об'єктивних причин, в міру своїх можливостей, бажання, статусу і наснаги...

Олег Сидор (позивний „Скіф”, на фото) народився у м. Мукачеві у простій українській робітничій родині 15 березня 1977 року. Його молоді батьки працювали на потужному в той час мукачівському комбінаті „Будіндустрія”. Мати, Юлія, кранівницею, а батько, Іван, бригадиром ремонтної бригади. Таких робітничих родин в Мукачеві були тисячі. Характер та моральні якості Олега як людини і особистості формувалися на зламі історичних епох і радикальних змін.

У 1991 році закінчилося існування Радянського Союзу як великої тоталітарної держави. Розпочався парад суверенітетів колишніх республік СРСР. Україна з'явилася на світовій політичній арені як соборна, суверенна і демократична держава. І хоч 25 років тому про розпад СРСР сумувала

більшість громадян України, українців-патріотів охопила ейфорія вільного життя та віри у безхмарні обрії майбутнього.

В старших класах середньої школи Олег захопився історією України. Його цікавило усе: бойові походи війська Київських князів і запорізьких гетьманів, визвольні змагання часів УНР та боротьба січових стрільців Карпатської України. Тож юнаку були глибоко до душі українські національні традиції та державні символи.

Історія розпорядилася так, що йому не довелося співати: „Союз нерушимый республик свободных...” А мелодія і слова державного гімну України, синьо-жовті кольори державного прапора з юних літ викликали у нього гордість за звитяги українців у боротьбі за власну незалежність, радість і захоплення від перемог українських спортсменів на міжнародних змаганнях.

В середині 90-х родина переїхала в село Кендерешів, що на Мукачівщині. Там Олега знали як веселого, життєрадісного, безвідмовного, доброзичливого, справедливого і безкомпромісного. Він змалечку гартував себе фізично. Любив гімнастичні снаряди, штангу, гантелі. Мав фантастичний слух. Не озброєний жодними технічними приладами, лише по звуку, міг визначити відстань до будь-якого предмета: машини, церковного дзвону, локомотива, заводської сирени тощо. Хлопець був надзвичайно спритним. Роботу, яку розпочинав, обов'язково доводив до логічного завершення. Чудово грав на гітарі, співав, був душею компанії.

Патріотом, люблячим Україну, її історію та рідний край, його виховала мати і виростила закарпатська „срібна земля”. Як справжній патріот, Олег не мав жодних сумнівів щодо проходження строкової військової служби у лавах молодих Збройних Сил України. Марив службою в повітряному десанті. Фанатично наполегливо готував себе до цього морально і фізично. Широкоплечий красень, спортивний і кмітливий, в частинах інших видів і родів військ він себе просто не бачив. І його мрії збулись. У 1995 році Олег прибув для виконання свого конституційного обов'язку в розвідувальну роту 6-ї окремої аеромобільної бригади в м. Хирів на Львівщині. Це була не проста, але почесна служба в блакитному береті в одному із кращих з'єднань української армії. До речі, саме тоді, за досконале знання історії, його назвали „Скіфом”. Так гартувався сталевий характер молодого чоловіка...

Після звільнення з армії він, як і багато його ровесників, працював за кордоном. Не цурався жодної роботи, був хорошим сім'янином та люблячим

батьком. Знав п'ять іноземних мов: англійську, німецьку, польську, угорську та чеську. При цьому був впевнений, що вчитися потрібно усе життя.

У січні 2014 року Олег прибув на Майдан Незалежності у Київ, залишивши роботу в Польщі, і взяв активну участь у Революції Гідності. Входив до складу Закарпатського підрозділу 7-ї сотні Самооборони Майдану. Тетяна Дюрдь, яка активно займається волонтерською діяльністю, і добре знала „Скіфа”, пише: „Олег, як і я, вийшов на Майдан не за євроінтеграцію, а за людей. Його глибоко обурювало те, що в нашій країні „Беркут” б'є студентів, що приймаються несправедливі закони”.

В подальшому „Скіф” очолив ним же створений підрозділ – групу швидкого реагування „Яструб” у складі 8-ї афганської сотні. Він був учасником всіх зіткнень у Києві: на Майдані, на Грушевського, на Хрещатику при штурмі Українського дому, на Інститутській. А 18 лютого 2014 року в Маріїнському парку та прилеглих вулицях він разом зі своїм підрозділом, озброєним дерев'яними кийками та щитами, виводив з-під обстрілів людей, забезпечував їх захист, виявляв диверсантів.

Небалакучий в повсякденному житті, дещо суворий і різкий, він впевнено керував людьми під час зіткнень. „Скіф” учив їх усьому: обороні, боротьбі з „тітушками”, протистоянню силовикам, захисту від світло-шумових гранат. Він був одним із трьох, хто на Інститутській, в білому камуфляжі, стояв до останнього біля Жовтневого палацу, стримуючи відчайдушно всіма підручними засобами „беркутівців”, у т.ч. і БТР з водометом, який обливав бензином людей. Вночі разом з двома бійцями до останнього тримав оборону на Інститутській. Там він отримав перше поранення від гранати, численні опіки обличчя і тіла. Змушений був покинути позицію лише тоді, коли зі сцени Майдану закричали: „Хлопці в білих камуфляжах, спускайтеся, ви там самі...”. Від госпіталізації, до речі, Олег тоді відмовився... За особисту мужність і відвагу, проявлені „Скіфом” під час революційних подій на Майдані, він був нагороджений медаллю „Захисникам України”. Це була перша медаль Олега.

Слова Ліни Костенко, наведені в епіграфі цього ессе, найбільш влучно передають напруженість атмосфери подій на Майдані – початку антитерористичної операції на Донбасі. Після перемоги Революції Гідності, постало питання, хто із майданівців піде у зону АТО? „Скіф” був у числі перших. Він зі своїми друзями та побратимами пішов добровольцем на схід України тому, що там потрібні були свіжі сили. Олег брав участь майже у всіх битвах на Луганщині за свободу та незалежність України. Разом зі своїм підрозділом у складі батальйону „Айдар”, визволив більше десятка

населених пунктів. Серед них: Лутугине, Хрящувате, Георгіївка, Бахмутівка, Щастя, Металіст.

Бій за Новосвітлівку в серпні 2014 року тривав запеклих 14 днів; 11 з них бійці воювали в повному оточенні. Пізніше хлопці розповідали, що там, у Новосвітлівці, їх врятував „Скіф”. „Якщо б не він, нас би там розстріляли,”- говорили побратими. Під час бою у Олега було розірвано бронежилет, але він не припиняв відстрілюватися. В останній момент він прийняв рішення йти у прорив. Це був ризик, але „Скіф” усе розрахував. До речі, в цьому бою він був вдруге поранений під час обстрілів „Градом” з фосфорним ураженням тіла, внаслідок використання сепаратистами заборонених міжнародними конвенціями снарядів. „Скіф” нікому про це не сказав. Хоч неозброєним оком було видно, що він часто кашляє і морщиться від болю.

Коротке медичне обстеження показало, що у Олега в голові - металева частинка від бойового снаряду. Від операції він відмовився. Попри всі наполягання та рекомендації лікарів і близьких людей щодо реабілітації після поранень, відповідав одне і теж: „Це ж мінімум на півроку вийти з ладу. А бути пліч-о-пліч з хлопцями потрібно зараз. Зрозумійте, вони там гинуть”. І знову поїхав на фронт.

Олег неодноразово рятував своїх бійців від вірної загибелі у безвихідних ситуаціях. „Коли „Скіф” поряд, нам немає чого боятися, - говорили хлопці. - Він усе знає і завжди все організує”. Олег виводив із найзапекліших боїв свій підрозділ практично без втрат. Він піклувався про кожного з бійців, думав, в першу чергу, про життя своїх підлеглих. За це користувався великим авторитетом та повагою серед них. Тетяна Дюрдь пригадує, що „Скіф” щойно прибувши на схід, забив тривогу з приводу того, що бійці його підрозділу не забезпечені елементарним. Не було ні бронежилетів, ні шоломів, ні взуття, ні спальних мішків. Коли бійцям доставляли волонтерську допомогу, він щиро радів цьому: „Оце мої хлопці будуть одягнені!”. І відразу ж розпочав роздавати „броніки”. „Якщо мені не вистачить, не страшно, - сказав. - Я обійдусь”...

У ніч на 9 січня 2015 року Олега не стало. Батальйон „Айдар”, Закарпаття і Україна понесли непоправну втрату. Доброволець, відданий патріот України, активний учасник Революції Гідності загинув від чергового поранення в голову.

Відважного героя вшанували на Майдані Незалежності у Києві. Поховали Олега в селі, де сьогодні живуть його мама і брат. Проводжали у останню путь бійця, українського патріота, просто хорошу людину. Гіркий

плач і горе рідних, червоні від сліз очі волонтерок і побратимів з „Айдару”, скорботні обличчя мешканців села, дорога від хати до кладовища, усипана квітами... Було зрозуміло, що будь-кого так не ховають. Патріот, захисник України, ще зовсім молодим, пішов із життя. У 37 років...

Стара народна мудрість гласить: за своє життя чоловік повинен побудувати будинок, посадити дерево та виростити сина. Попри своє коротке життя, Олег майже все це встиг. Він навіть встиг своїми руками побудувати двоповерхову хату. Не встиг лише пожити в ній. Як і не встиг пожити взагалі. Таким був Олег Сидор „Скіф”.

Громадська відзнака „За участь у визвольній боротьбі”, „Хрест мужності” від „Всеукраїнського фронту визвольної боротьби”, церковна нагорода – медаль „За жертвність і любов до України”, орден Українського козацтва „Лицар України”, Меморіальна дошка на будинку по вул. І.Франка у Мукачеві, де народився і провів своє дитинство Олег. Усе це є. Але сумно і боляче. Тому, що все це вже помертвело.

Герої не вмирають! Пам’ятаймо!..

